

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE BUCUREȘTI

ȘCOALA DOCTORALĂ: CONTABILITATE

**LIBERTATE ȘI CONFORMITATE ÎN
CONTABILITATEA ȘI FISCALITATEA ÎNTREPRINDERII
(REZUMAT)**

Conducător de doctorat principal

Prof.univ.dr. Vasile RĂILEANU

Conducător de doctorat în cotutelă

Prof.univ.dr. emerit Mihai RISTEA

Doctorand: Sorin-Adrian ROBU

2016

CUPRINSUL TEZEI

CUPRINS

Abstract	2
Mulțumiri	3
Cuprins	4
Rezumatul tezei	9
Cuvinte cheie	16
Listă acronime	16
Listă grafice	17
Listă figuri	22
Listă anexe	24
Introducere	25
PARTEA I: Fundamentarea teoretică a temei abordate	31
Stadiul cunoașterii	31
CAPITOLUL I: Poziționări și delimitări privind simetriile și asimetriile în relațiile dintre contabilitate, fiscalitate și management	38
1.1 Abordări privind aportul contabilității la desfășurarea procesului de inițiere și de derulare a afacerilor	38
1.1.1 Considerații privind rolul și locul contabilității în desfășurarea operațiunilor economico-financiare	39
1.1.1.1 Opinii privind reperele care au marcat apariția și evoluția contabilității	39
1.1.1.2 Contabilitatea ca sistem informațional	45
1.1.1.2.1 Terminologie și definiții	45
1.1.1.2.2 Aspecte ale procesului de configurare a informațiilor contabile. Comunicarea și utilizarea lor în procesul decizional	46
1.1.2 Contabilitatea ca suport juridic al operațiunilor economico-financiare	53
1.2 Reluări și dezvoltări privind relaționarea biunivocă a contabilității cu managementul și respectiv fiscalitatea	55
1.2.1 Considerații privind relaționarea contabilității cu managementul	56
1.2.2 Opinii privind unele aspecte ale fiscalității din România	58
1.2.3. Aspecte ale impactului fiscalității asupra relației contabilitate-management	60

1.3	Abordări privind ierarhizarea relațiilor dintre contabilitate și fiscalitate și impactul acestora asupra deciziilor manageriale	64
1.3.1.	Particularități ale relației contabilitate – fiscalitate	65
1.3.2.	Aspecte ale armonizării relațiilor contabilitate – fiscalitate	70
1.3.3.	Considerații privind specificul configurației deciziilor manageriale sub impactul relației contabilitate – fiscalitate	75
1.4	Concluzii	80
CAPITOLUL II: Abordări privind modelarea relației contabilitate-fiscalitate-management		82
2.1	Poziționări și delimitări privind tendințele procesului de modelare în contabilitate	82
2.1.1.	Considerații privind nevoia de modelare în contabilitate	83
2.1.1.1.	Aspecte relevante pentru configurarea informației contabile în cadrul entității economice	83
2.1.1.2.	Abordări privind procesul de modelare în contabilitate	86
2.1.2.	Abordări privind tendințele actuale în modelarea informației contabile	90
2.1.2.1.	Libertatea și conformitatea, factori determinanți ai tendințelor modelării informației contabile	91
2.1.2.2.	Poziționări privind tendințele în procesul de modelare în contabilitate	92
2.1.3.	Performanța, pivot central în evaluarea proceselor de modelare în contabilitate	95
2.1.3.1.	Considerații generale	95
2.1.3.2.	Abordări privind configurația procesului de realizare a performanței în activitatea contabilă	96
2.1.4.	O abordare din perspectivă sistemică a proceselor de modelare în contabilitate	100
2.2.	Argumente pentru adoptarea de noi modele în fiscalitate	104
2.2.1.	Considerații privind actualele modele folosite în fiscalitate	106
2.2.2.	Delimitări privind structurarea și funcționalitatea fiscalității din România	109
2.2.3.	Realizarea unei fiscalități eficient structurate, funcționale și predictibile	113
2.2.4.	Abordarea din perspectivă sistemică a optimizării fiscale	115
2.3.	Impactul modelării în contabilitate și fiscalitate asupra performanței managementului ...	117
2.3.1.	Aspecte ale condiționării reciproce a modelării în contabilitate și fiscalitate	117

2.3.1.1. Considerații privind configurația procesului condiționării reciproce a modelării în contabilitate și fiscalitate	118
2.3.1.2. Reluări privind unele aspecte ale modelării în contabilitate și fiscalitate	121
2.3.2. Tendințe în evoluția proceselor decizionale sub impactul modelării în contabilitate și fiscalitate	124
2.3.3. O posibilă configurație a sistemului decizional din perspectivă contabil – fiscală	125
2.4. Armonizarea prin modelare a relației contabilitate-fiscalitate-management, element determinant al performării afacerilor	131
2.4.1. Nevoia de armonizare. Reluări din perspectiva libertății și conformității	132
2.4.2. Abordări privind aportul securizării fiscale la realizarea competitivității în afaceri	135
2.4.2.1. Considerații privind securizarea fiscală	136
2.4.2.2. Opinii privind impactul riscurilor fiscale asupra competitivității în afaceri și modalități de securizare fiscală a acestora	143
2.4.3. O posibilă configurație a demersului antreprenorial din perspectivă contabilă-fiscală-managerială	146
2.4.3.1. Considerații privind rolul și locul antreprenoriatului în organizarea și derularea afacerilor	146
2.4.3.2. Opinii privind demersul antreprenorial din perspectivă contabilă - fiscală-managerială	149
2.5. Concluzii	153
CAPITOLUL III: Argumente pentru o teorie pozitivă și constructivă privind raporturile contabilitate-fiscalitate-management	155
3.1. Turnul Babel în contabilitate și fiscalitate	156
3.1.1. Considerații generale	156
3.1.2. Opinii privind disfuncționalitățile și incertitudinile în relația contabilitate-fiscalitate-management, induse de actele normative în vigoare	157
3.1.2.1. Aspecte privind cadrul general al dezbaterii	157
3.1.2.2. Delimitări privind disfuncționalitățile și incertitudinile din perspectiva reglementărilor contabile	159
3.1.2.3. Delimitări privind disfuncționalitățile și incertitudinile din perspectiva reglementărilor fiscale și conexe	169

3.1.3. Abordări din perspectivă practică a interrelaționării contabilității cu fiscalitatea și managementul în aplicarea tratamentelor contabile și fiscale	180
3.1.3.1. Considerații privind configurația generală a proceselor de determinare a impozitelor și taxelor	180
3.1.3.2. Tratatamentul fiscal și contabil al serviciilor de management primite de la un nerezident	185
3.1.3.3. Tratatamentul fiscal și contabil al modernizărilor efectuate de chiriași la imobilele închiriate	201
3.2. Opinii privind configurarea de argumente pentru o teorie pozitivă și constructivă a relaționării în cadrul trinomului contabilitate-fiscalitate-management	225
3.2.1. Considerații generale	226
3.2.2. Interesul pentru o teorie a relaționării în cadrul trinomului contabilitate-fiscalitate-management	227
3.2.3. Abordări privind configurația principiilor aplicabile unei teorii a relaționării în cadrul trinomului contabilitate-fiscalitate-management	231
3.3. Concluzii	236
CAPITOLUL IV: Delimitări privind modelele de politici contabile și fiscale orientate spre eficientizarea raporturilor din cadrul trinomului contabilitate-fiscalitate-management	238
4.1. Aprofundări și dezvoltări privind conceptul de politici contabile și fiscale	239
4.2. Considerații privind evoluția posibilităților de elaborare a unor modele noi de politici contabile și fiscale	243
4.3. Abordări privind elaborarea unui manual de politici contabile și fiscale	247
4.3.1. Considerații generale	247
4.3.2. Opinii privind configurarea elementelor politicilor contabile și fiscale	248
4.3.3 Metodologie (variantă) de elaborare a manualului de politici contabile și fiscale	252
4.4. Concluzii	263
PARTEA II: Studiu empiric privind utilizarea politicilor contabile și fiscale	265
CAPITOLUL V: Studiu empiric privind utilizarea politicilor contabile și fiscale în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM)	266
5.1. Motivarea alegerii temei	267

5.2. Scopul și obiectivele studiului	267
5.3. Cadrul general în care se efectuează cercetarea	268
5.4. Metodologia cercetării	269
5.4.1. Alegerea metodei și configurarea chestionarului	269
5.4.2. Stabilirea eșantionului	272
5.4.3. Culegerea și centralizarea datelor și informațiilor	273
5.4.4. Analiza și interpretarea datelor și informațiilor	274
<i>Analiza și interpretarea datelor privind compania și persoana care răspunde chestionarului</i>	<i>274</i>
<i>Analiza și interpretarea datelor privind utilizarea politicilor contabile și fiscale</i>	<i>279</i>
5.5. Concluzii și sugestii	333
PARTEA III: Concluzii și recomandări	339
CAPITOLUL VI: Concluzii finale, contribuții personale și recomandări	339
6.1. Concluzii finale	339
6.2. Contribuții personale și recomandări	349
BIBLIOGRAFIE	353
ANEXE	362

Cuvinte cheie

amortizare; armonizare; bilanț; conciliere; contabilitate; contribuții; consultanță fiscală; cont de profit și pierdere; competitivitate; contribuabil; decizii manageriale; declarații; evaluare; fiscalitate; impozite; informații contabile; informații fiscale; interes național; întreprinderi mici și mijlocii; management; mecanism fiscal; modelare; metodologie; optimizare fiscală; politici contabile; politici fiscale; practici contabile bune; principii contabile; provizion; raport; relația contabilitate - fiscalitate - management; rezultat contabil; rezultat fiscal; riscuri; securizarea; sistem fiscal; situații financiare anuale; scheme logice; taxe; trinom; teorie.

Rezumatul tezei

Problematica libertății și conformității în contabilitatea și fiscalitatea întreprinderii este unul din factorii principali care marchează evoluția continuă a teoriei și practicii contabile și fiscale. Pornind de la această realitate, contabilitatea ca știință este chemată să genereze soluții pentru noile provocări aferente mutațiilor produse în specificul tranzacțiilor economico-financiare la nivel național, european și internațional, în special celor induse de procesul general de globalizare. În acest sens, se remarcă tendințele tot mai accentuate de convergență a sistemelor contabile la nivel global, la care își aduc aportul organizațiile profesionale internaționale, de profil, prin revizuirea vechilor standarde și/sau adoptarea de noi standarde de contabilitate, de raportare contabilă și de interpretare unitară.

În același timp, fiscalitatea a devenit o problemă majoră la nivel global. Recentele controverse privind lipsa de transparență a tranzacțiilor derulate prin offshore-uri în care sunt implicați importanți oameni de afaceri și chiar oameni politici, generează reacții tot mai puternice din partea marilor puteri economice, una din soluțiile sugerate fiind armonizarea sistemelor fiscale și prevenirea astfel, a discriminării firmelor locale și a evaziunii, prin impozitarea profitului firmelor multinaționale în țara unde acestea se realizează. În acest fel, autoritățile fiecărui stat pot armoniza mai bine libertățile și conformitățile oferite de reglementări, prin utilizarea informațiilor rezultate în urma accesului la datele fiscale și contabile ale companiilor multinaționale.

Pornind de la aceste considerente, în cadrul cercetării doctorale a temei abordate, a fost nevoie să se răspundă la mai multe seturi de întrebări al căror răspuns a jalonat structura tezei și dezbateră efectuată în cadrul fiecărui capitol al acesteia.

Astfel, primul set de întrebări este aferent problematicii relațiilor dintre contabilitate, fiscalitate și management, simetriilor și asimetriilor raporturilor dintre părțile acestui trinom, sau altfel spus armonia, concordanța și proporționalitatea ce caracterizează aceste raporturi. Din această perspectivă, o primă întrebare la care ne-am propus să răspundem a vizat aportul contabilității la desfășurarea procesului de inițiere și derulare a afacerilor, în condițiile dezvoltării exponențiale a tehnologiilor de vârf, dar și al diversificării fără precedent a tranzacțiilor transnaționale. Răspunsul la această întrebare a pornit de la faptul că în cadrul cercetării doctorale coroborată cu experiența practică, personală, în calitate de manager general

al unei firme de consultanță fiscală, am ajuns la certitudinea că rolul contabilității nu poate fi privit doar ca simplu instrument pentru gestionarea patrimoniului entității, ci ca un element cu rol interactiv, practic un partener al managementului general în asigurarea derulării profitabile a afacerii. Doar din această perspectivă pot fi găsite oportune soluțiile optime pentru provocările cu care se confruntă entitatea în derularea tranzacțiilor, prin cunoașterea permanentă a situației reale a patrimoniului și prin crearea premizelor de a răspunde în mod eficace, oricăror provocări.

O altă întrebare este legată de evidențierea elementelor implicate și a modalităților în care se produce relaționarea biunivocă a contabilității cu managementul general și cu fiscalitatea, pornind de la ideea că acestea, împreună, constituie nucleul central al procesului de orientare profitabilă a oricărei afaceri. Facem precizarea că, în opinia noastră, cele trei elemente menționate trebuie văzute atât separat, cât și într-o relaționare bilaterală și trilaterală, permanentă. De asemenea, facem distincție între managerul general (administratorul sau directorul general, care prin decizie a AGA poate fi în același timp și administrator). Menționăm că această viziune asupra managementului general este valabilă pentru întregul demers de elaborare a tezei, acesta fiind, în ultimă instanță, unul din principalii beneficiari ai informației oferite de contabilitate și cel care ia deciziile economice necesare, dar întotdeauna ținând seama și de fiscalitate. Din această perspectivă, am subliniat faptul că izvorul de forță al contabilității și stabilitatea în relația cu managementul și cu fiscalitatea îl constituie normele, standardele și regulile după care funcționează. De asemenea, orientarea contabilității spre conducere (management) întărește și mai mult rolul său de punct de sprijin în înfăptuirea graduală și continuă a obiectivelor aferente sporirii performanței în afaceri.

Ultima întrebare din acest prim set vizează un răspuns privind modalitățile specifice ierarhizării relațiilor contabilitate – fiscalitate și a evaluării impactului acestora asupra deciziilor manageriale. În formularea răspunsului am identificat trei aspecte principale sub care noi vedem această relaționare. Astfel, în primul rând este vorba de aspectul acțional în care binomul contabilitate – fiscalitate apare sub forma unor fluxuri prin care se transmit reciproc informații, decizii, feedback-uri, etc și se realizează acțiuni specifice de control, comunicare, achitare obligații fiscale etc. Al doilea aspect este cel al tratamentelor specifice cu care se operează în contabilizarea propriu-zisă a obligațiilor fiscale, a influenței pe care acestea le au asupra adevărului contabil. În fine, cel de al treilea aspect se referă la optimizarea fiscală a afacerii, care trebuie să fie permanent în atenția managementului, pentru reducerea, prin mijloace fiscale, a

impactului negativ (a poverii fiscale), asupra afacerii. Din această perspectivă am subliniat rolul major al armonizării permanente a relațiilor contabilitate – fiscalitate, respectiv a interesului entității economice cu cel fiscal al statului. De asemenea, am arătat importanța oportunității, clarității, credibilității și gradului de relevanță al informațiilor rezultate în urma relaționării contabilității cu fiscalitatea, dar și nevoia de simetrie în cadrul acestei relaționări, ceea ce incumbă necesitatea unei căutări continue pentru soluții optime care să nu dezavantajeze niciunul dintre domeniile menționate.

Cel de al doilea set de întrebări este aferent tematicii referitoare la modelarea relației contabilitate-fiscalitate-management ca factor determinant al performanței în economie și pornește de la controversele ce se mențin în prezent, legate de: elementele care influențează decisiv caracteristicile calitative ale informației contabile, relația contabilității cu fiscalitatea și nu în cele din urmă, interrelaționarea în cadrul trinomului contabilitate-fiscalitate-management.

O primă întrebare din acest set pe care ne-am pus-o a fost legată de configurația posibilă a unei proceduri de selecție și grupare a tehnicilor și metodelor de contabilizare, în condițiile libertăților și conformităților prevăzute de reglementările contabile și fiscale, astfel încât să poată fi configurate corect și oportun politicile contabile de întreprindere, potrivit specificului tranzacțiilor derulate de entitatea economică.

Răspunsul a fost modelarea, atât privind contabilitatea cât și fiscalitatea, fapt pentru care am elaborat și inclus în lucrare o variantă a procesului de modelare în contabilitate, a fost descris locul și rolul modelării în contabilitate, precum și în cadrul procesului de realizare a performanței în activitatea contabilă. În fapt, demersurile legate de acest aspect se constituie într-o contribuție la dezvoltarea cercetării științifice prin introducerea conceptului de model de contabilizare, ca și componentă a politicilor contabile de întreprindere. De asemenea, am adus o contribuție la perfecționarea practicilor contabile prin elaborarea unor variante de proces de modelare, precum și de descriere a procesului de realizare a performanței în activitatea contabilă.

O altă întrebare a vizat argumentele ce impun adoptarea de noi modele în fiscalitate. Răspunsul a fost dat de actuala dinamică structurală și funcțională a fiscalității din România, faptul că doar printr-o unificare legislativă și procedurală se poate ajunge la un proces armonios de finanțare a bugetului de stat (a cărei configurație a fost descrisă în lucrare), concomitent cu stimularea dezvoltării economico-sociale durabile, ca unul din factorii determinanți ai promovării interesului național.

Una din întrebările vehiculate frecvent în mediul de afaceri și al specialiștilor din domeniul financiar-contabil la care am căutat răspuns, vizează impactul modelării în contabilitate și fiscalitate asupra performanței managementului. În cadrul acestui demers am configurat procesul de condiționare reciprocă a modelării în contabilitate și fiscalitate și am elaborat schema integrării modelării în contabilitate și fiscalitate.

Pe această bază a fost sintetizată sub forma de schemă logică o variantă a sistemului decizional din perspectiva contabil-fiscală, în care este ilustrată interrelaționarea în cadrul trinomului contabilitate-fiscalitate-management, precum și circuitul decizional al procesului de modelare în contabilitate și fiscalitate.

A rezultat un aspect foarte important și anume că modelarea în contabilitate trebuie văzută din dublă perspectivă, una flexibilă și cealaltă impusă, elementele determinante fiind opțiunile în selectarea și utilizarea metodelor și tehnicilor în procesul de configurare a metodelor de contabilizare. Elementele elaborate din această perspectivă se înscriu ca o contribuție la dezvoltarea cercetării științifice prin profunzimea și utilitatea proceselor și sistemului decizional, proiectate.

Cea de-a patra întrebare la care s-a răspuns în cadrul lucrării a fost cea legată de modalitățile prin care se realizează securizarea fiscală și aportul acesteia la realizarea competitivității în afaceri. Pentru a putea construi răspunsul am sintetizat sub formă de scheme configurațiile: relația contabilitate-fiscalitate-management; relația contribuabil – sistem fiscal, precum și schema logică a procesului de identificare și contracarare a riscurilor fiscale. Pe această bază, am fundamentat conceptul de securizare fiscală, ca set de măsuri și acțiuni prin aplicarea cărora sunt identificate și contracarate toate elementele ce pot duce la încălcarea legislației fiscale și prin aceasta la prevenirea unui impact negativ asupra derulării normale și corecte a activității economico-financiare a unei entități economice. Este o abordare bazată pe rezultatul cercetării doctorale, coroborat cu experiența personală de peste 11 ani în activitatea de consultanță fiscală.

Al treilea set de întrebări vizează argumentele pentru o teorie pozitivă și normativă privind raporturile contabilitate – fiscalitate – management. Din această perspectivă, prima întrebare la care ne-am propus să răspundem a fost elucidarea originii și suportului sintagmei de Turn Babel în contabilitate și fiscalitate, ca argument important pentru o teorie contabilă constructivă și practici specifice bune. În formularea răspunsului am pornit de la obiectivele invocate de legiutor

în notele de fundamentare ale noilor acte normative din domeniile contabil, fiscal și conexe, care au ca numitor comun ideea de a dezvolta succesiv rolul și locul contabilității și fiscalității în procesul de eficientizare a organizării și a derulării tranzacțiilor, potrivit noilor cerințe, la nivel național în conexiune cu cele de la nivel european și internațional. Astfel am avut în vedere procesul de configurare a unui edificiu, care tinde să își extindă permanent dimensiunile în toate planurile și am identificat elemente noi ce generează o dinamică a delimitării între libertățile și conformitățile stabilite de noile acte normative, în mod deosebit legate de subiectivismul inerent în procesul de normalizare, dar și de imposibilitatea practică de a fi identificate și controlate toate consecințele posibile ale soluțiilor adoptate. De asemenea, am evidențiat faptul că nevoia de interpretare unitară rămâne o constantă a proceselor normative, inclusiv la nivelul IASB, care a fost nevoit să constituie un comitet pentru interpretări IFRS și un consiliu consultativ pentru IFRS. Toate aspectele menționate au fost susținute prin constatările și opiniile formulate în urma identificării și analizării principalelor disfuncționalități și incertitudini, atât din perspectiva reglementărilor contabile, cât și a celor fiscale și conexe.

Cea de a doua întrebare din cadrul acestui set vizează ce anume motivează interesul pentru o teorie a relaționării în cadrul trinomului contabilitate – fiscalitate – management. Formularea răspunsului a pornit de la una din definițiile conceptului de teorie, ca fiind „oricare dintre demersurile de a explica același set de fapte sau aceeași problemă” (DEX, 2012: 1118). Din această perspectivă, răspunsul formulat de noi a fost că o teorie a relaționării în cadrul trinomului trebuie să explice “fără a lăsa loc de incertitudini și confuzii”, principalele aspecte care rezultă, atât din relaționarea biunivocă a elementelor trinomului, cât și din relaționarea ansamblului acestora, ceea ce în final ar trebui să exprime configurația completă și corectă a interesului entității economice și al celui al statului, precum și a modalităților de conciliere a celor două interese. Prin urmare, interesul pentru o teorie a relaționării în cadrul trinomului, așa cum este specific oricărei teorii trebuie văzută sub triplul său rol: explicativ, normativ și previzional.

O altă întrebare cere un răspuns privind configurația principiilor aplicabile unei teorii a relaționării în cadrul trinomului contabilitate – fiscalitate – management, având în vedere rolul decisiv al acestora în procesul de realizare a performanței în afaceri. Răspunsul îl constituie identificarea și configurarea următoarelor principii: principiul armoniei; principiul prevalenței cadrului normativ; principiul îndeplinirii cu știință și conștiință a îndatoririlor de către cei care personifică componentele trinomului; principiul previzional; principiul evaluării impactului.

Al patrulea set de întrebări vizează politicile contabile și fiscale orientate spre eficientizarea raporturilor din cadrul trinomului contabilitate – fiscalitate – management. Astfel, prima întrebare solicită un răspuns privind evoluția posibilităților de elaborare a unor modele noi de politici contabile și fiscale. În formularea răspunsului a fost configurată structura și s-a făcut descrierea factorilor evolutivi ai posibilităților de elaborare a politicilor contabile și fiscale, funcție de care evoluția va urma o cale sau alta.

Cea de a doua întrebare a vizat un răspuns privind modalitățile practice de configurare a elementelor politicilor contabile și fiscale. Pentru a răspunde a fost configurat cadrul general al elaborării acestora și a fost analizat impactul fiecăruia, în parte, asupra elementelor politicilor contabile și fiscale. De asemenea, au fost formulate cerințele de care trebuie ținut cont în derularea acestui demers.

Ultima întrebare din acest set solicită un răspuns privind modul cum trebuie să arate configurația manualului de politici contabile și fiscale, precum și a metodologiei de elaborare a acestuia dat fiind faptul că, atât reglementările în vigoare, cât și literatura de specialitate, sunt deficitare din acest punct de vedere. Pentru a răspunde am elaborat o variantă de cuprins a manualului de politici contabile și fiscale, precum și o variantă de metodologie de elaborare, care în opinia noastră reprezintă o soluție aplicabilă.

Al cincilea și ultimul set de întrebări se referă, în primul rând, la modalitățile în care sunt înțelese și aplicate în practică, politicile contabile și fiscale, de către principalii actori din IMM-uri (managementul superior, managementul ierarhic și personalul de execuție). În al doilea rând, am căutat răspunsul la întrebarea privind care sunt opiniile și mentalitățile celor 3 categorii de persoane. Pentru a răspunde în detaliu celor două întrebări, am elaborat un chestionar pe baza căruia a fost desfășurat studiul empiric din capitolul 5, în urma căruia au rezultat concluzii de mare relevanță privind gradul de cunoaștere, exprimat prin multitudinea curențelor constatate, unele mentalități greșite, dar și abilități neconforme cerințelor, privind derularea procedurilor ce stau la baza elaborării politicilor contabile și fiscale. De asemenea, au fost formulate unele soluții la problemele constatate.

Menționăm faptul că elementele evidențiate în cadrul lucrării ca rezultat al cercetării doctorale prezintă un înalt grad de originalitate și de noutate, acest mod de abordare fiind, în fapt, o contribuție la dezvoltarea cercetării științifice în domeniul economico-financiar.

Acest deziderat a fost realizat prin utilizarea metodelor de cercetare descriptivă, comparativă și explicativă, iar baza informativă a constituit-o literatura de specialitate, opiniile, soluțiile și recomandările unor autori recunoscuți, precum și experiența practică personală de peste 16 ani în domeniul financiar și în domeniul fiscal.

În concluzie, așezăm că demersul nostru și-a atins obiectivele menționate anterior privind elucidarea unor importante aspecte teoretice legate de libertatea și conformitatea în contabilitatea și fiscalitatea întreprinderii.